

U.G. 3rd Semester Examination - 2020

SANSKRIT

Course Code: BSNSCCHT303

Course Title: Indian Social Institutions and Polity

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. अधोलिखितेषु दशप्रश्नाः देवभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः : 1×10=10
  - i) 'अर्थशास्त्रम्'—इत्यस्य ग्रन्थस्य प्रणेता कः?
  - ii) नीतिशास्त्रग्रन्थस्य एकस्य उल्लेखः कार्यः।
  - iii) कस्तावत् मनुसंहितायाः टीकाकारः?
  - iv) राष्ट्रस्य कति अंगानि सन्ति?
  - v) उपायचतुष्टयमुल्लिख्यताम्।
  - vi) गान्धीवादस्य मुख्या नीतिः का?
  - vii) प्राचीनसंसदीयप्रतिष्ठानस्य नामानि लिख्यन्ताम्।
  - viii) 'शुक्रनीतिः' ग्रन्थस्य प्रणेता कः?
  - ix) पुराणं कतिविधम्?
  - x) प्राचीनभारतीयराष्ट्रचिन्तकानां नामचतुष्टयम् उल्लिख्यताम्।
  - xi) एकस्य सूत्रग्रन्थस्य ग्रन्थकारः उल्लिख्यताम्।
  - xii) 'दण्डनीतिः' का?

xiii) कतिविधाः उपायाः अर्थशास्त्रसम्मताः?

xiv) 'नीतिवाक्यामृतम्'—केन विरचितम्?

xv) याज्ञवल्क्यसंहितायां कति अध्यायाः सन्ति?

2. अधोलिखितेषु पञ्चप्रश्नाः देवभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः : 2×5=10
  - i) मनुसंहितानुसारं धर्मः कतिविधः? के च ते?
  - ii) सभा-समित्योः लक्षणं दीयताम्।
  - iii) 'चातुर्वर्ण्यं मया सृष्टम्'—कुत्रैतद्वचनं संलक्ष्यते? सत्त्वगुणप्रधानः को वर्णः?
  - iv) बौद्धदर्शनस्य मुख्यग्रन्थः कः? बौद्धधर्मस्य सम्प्रदायद्वयम् उल्लिख्यताम्।
  - v) कौटिल्यः कस्य प्रधानामात्यः आसीत्? तस्य अपरं नामद्वयं लिख्यताम्।
  - vi) कस्तावत् अनुलोमविवाहः? गान्धर्वविवाहस्य लक्षणं किम्?
  - vii) याज्ञवल्क्यमते कस्तावद् धर्मः? स च कतिविधः?
  - viii) कस्मिन् संहिताग्रन्थे 'व्यवहाराध्यायः' विद्यते?
3. देवभाषया द्वयोरुपरि टीका विरच्यताम् : 5×2=10
  - i) शुक्राचार्यः
  - ii) मात्स्यन्यायः
  - iii) सत्याग्रहः
4. अधोलिखितेषु विषयमेकमधिकृत्य निबन्धो विरच्यताम् : 10×1=10
  - i) अर्थशास्त्रानुसारं समांगम्।
  - ii) कौटिल्यवर्णितः दूतविभागः।
  - iii) मनुसम्मताः विवाहप्रकाराः, वर्णसाङ्कर्यञ्च।